

fragments de l'obra de l'escriptora, l'estrena de la pel·lícula *Víctor Català, el jo contra l'entorn*, la projecció de *Solitud*, la visita al Clos del Pastor i una excursió a l'ermita de Santa Caterina, escenari de la novel·la *Solitud*. Per acabar, cal dir que l'Ajuntament de l'Escala ja té previst reunir una altra vegada els estudiosos de Caterina Albert: la propera cita serà el 2005, en què es celebrarà el centenari de *Solitud* i es farà un simposi dedicat a aquesta obra.

Irene Muñoz i Pairet

La joia de la bibliofília

Exposició «Miquel Plana, llibres de bibliòfil (1972-2001)» a la Fontana d'Or de Girona. Del 18 de setembre al 6 d'octubre de 2001.

Si l'afició als llibres ja és tot un joíós indicador, hi ha una connotació ben categòrica que s'hi ha d'afegir quan es decanta cap a col·leccionar o publicar llibres molt especials, per la seva raresa o per la seva qualitat artística. Aquest és el cas de Miquel Plana, que fa trenta anys que es dedica a l'edició de llibres de bibliofília i ja n'ha fet cent dinou.

La Fundació Caixa de Girona ha organitzat una exposició que ha donat a conèixer aquest patrimoni cultural, que honora el seu autor, i també l'entorn social i cultural que acompanya la seva obra excepcional. Cada llibre de Miquel Plana és una suma de diversos elements —el valor literari

La gran sort de l'Escala

Sembla que poques vegades s'ha plantejat tan clarament modificar el nom d'un poble argumentant-ho amb les mateixes raons que es donen ara per afegir el nom d'Empúries a l'Escala. Les raons, s'ha dit, són turístiques, d'imatge, d'oportunitat: en definitiva, econòmiques. Històriques no es pot dir que ho siguin del tot, perquè tradicionalment l'Escala ha donat l'esquena a Empúries, de la mateixa manera que, de fa uns anys, és evident que s'hi bolca. En aquesta revista, fa un parell de números Lourdes Boix publicava una corranda popular de l'Escala que resumeix perfectament les relacions que van tenir durant temps els escalencs amb les seves ruïnes: «Empúries és un poblet / que fa temps era gran ciutat / i ara diuen que s'hi troben / joies de l'antiguitat. / A l'Escala s'hi han engrescat / pensant de fer-hi una gran sort / i hi troben nanses de càntir / i les ganyes d'un peix mort!». Si repasso les raons per les quals un lloc ha canviat de topònim, de seguida, a més de la de l'oblit, se me n'acudeixen dues; la primera és durant la guerra civil quan, per substituir els noms de sants, Sant Antoni de Calonge es va convertir, per exemple, en Llevantí de Mar, o Santa Eugènia de Ter en Pla de Ter. La segona és més recent, menys general i, segurament, més subtil. Ha estat a partir dels anys seixanta o dels anys setanta que algunes poblacions, perquè havien de diferenciar-se d'altres municipis amb topònims semblants, han afegit un altre tret distintiu al seu nom. La Bisbal, per exemple, ha passat a ser la Bisbal d'Empordà. I Calella continua essent Calella de Palafrugell, entre altres raons, suposo, perquè l'altra, la del Maresme, tan aviat és de mar com de la costa, tot i que oficialment només es diu Calella. Sovint encara pensem que la toponímia sobreviu a llengües, cultures i períodes històrics, però el cert és que acaba canviant com tot. A un ritme, a més, que avui s'ha accelerat. Si per poder afrontar millor el seu futur l'Escala ha de retrobar el seu passat, sembla que té sentit plantejar-ho.

Xavier Cortadellas

del text i la perfecció tipogràfica— que creen junts la màgia del conjunt. Les il·lustracions mantenen una equilibrada relació espiritual amb el text i material amb la tipografia. El resultat és sempre una creació harmònica amb personalitat i caràcter.

A la presentació de l'exposició Arcadi Calzada va dir que cada llibre de Miquel Plana és la història d'una creació. Un altre comentarista l'ha qualificat d'«arquitecte de llibres», basant-se en la complexitat del treball que suposa cada obra. Miquel Plana

Alguns dels volums exhibits a la mostra dedicada a Miquel Plana.